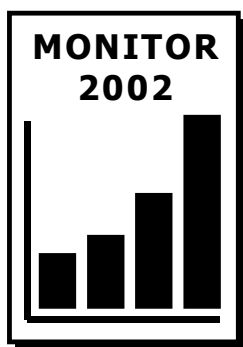

M O N I T O R 2002

pilotné testovanie maturantov

Chémia

forma B

Odborný garant projektu: Štátny pedagogický ústav, Bratislava

Realizácia projektu: EXAM®, Bratislava

© (2002) Štátny pedagogický ústav

01	Aký vzorec má síran amónny?	(A) $\text{NH}_3(\text{SO}_3)_2$	(B) NH_3SO_4	(C) NH_4SO_3	(D) $(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$
02	Násobná väzba v molekule dusíka sa skladá	(A) z jednej σ väzby a z jednej π väzby.	(B) z dvoch σ väzieb a z jednej π väzby.	(C) z jednej σ väzby a z dvoch π väzieb.	(D) z troch π väzieb.
03	Aká je väzbovosť atómu síry v oxide siričitom?	(A) 6	(B) 4	(C) 2	(D) 0
04	V ktorej z uvedených molekúl je za normálnych podmienok najmenší väzbový uhol?	(A) V BCl_3 .	(B) V H_2O .	(C) V CH_4 .	(D) V BeCl_2 .
05	Kvapalné skupenstvo vody za normálnych podmienok je dôsledkom	(A) existencie iónovej väzby v molekulách vody.	(B) nízkej hodnoty molekulovej hmotnosti vody.	(C) veľkosti väzbového uhla medzi atómami HOH v molekule.	(D) vodíkových mostíkov medzi molekulami vody.
06	Iónové zlúčeniny majú vysoké teploty topenia a varu preto, lebo	(A) v kryštálovej štruktúre sú neutrálne atómy v tesnom usporiadaní.	(B) väzby medzi iónmi v kryštálovej štruktúre sú násobné.	(C) ióny v kryštáloch sú viazané veľkými elektrostatickými silami.	(D) ich valenčné orbitály sa maximálne prekrývajú.
07	Elektrická vodivosť tuhy je spôsobená	(A) elektrónmi delokalizovaných π orbitalov.	(B) sp^3 hybridizáciou valenčných elektrónov.	(C) schopnosťou C vytvárať iónové väzby.	(D) hustotou tuhy, ktorá je $2,25 \text{ g/cm}^3$.
08	Koľko hmotnostných percent vody obsahuje modrá skalica $\text{CuSO}_4 \cdot 5 \text{H}_2\text{O}$?	(A) 81 %	(B) 36 %	(C) 14 %	(D) 7,2 %
09	Koľko aniónov fluóru (vyjadrených pomocou Avogadrovej konštanty N_A) obsahujú 3 móly CaF_2 ?	(A) $6 N_A$	(B) $3 N_A$	(C) $1,5 N_A$	(D) $1 N_A$
10	Roztok obsahuje zmes vody a etanolu s hmotnostným zlomkom etanolu $w_1 = 0,80$. Máme pripraviť 1 kg roztoku s hmotnostným zlomkom etanolu $w_2 = 0,20$. Koľko kg vody potrebujeme na prípravu tohto roztoku?	(A) 0,25 kg	(B) 0,50 kg	(C) 0,75 kg	(D) 1,00 kg

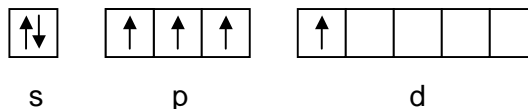
11	Aké je pH vodného roztoku kyseliny chlorovodíkovej s koncentráciou $0,001 \text{ mol.dm}^{-3}$?		
(A) 11	(B) 7	(C) 3	(D) 1
12	Ktoré z tvrdení vyplývajúce z elektrochemického radu napätia nasledujúcich kovov je <u>nepravdivé</u> ?		
K, Na, Mg, Zn, Fe, Pb, H, Cu, Ag, Au			
(A) Zinok má silnejšie oxidačné schopnosti ako draslík.			
(B) Striebro môže vyredukovať horčík z jeho zlúčenín.			
(C) Sodík má silnejšie redukčné schopnosti ako meď.			
(D) Horčík môže vyredukovať vodík z kyselín.			
13	Správne poradie stechiometrických koeficientov pre rovnicu		
$\text{Ag} + \text{HNO}_3 \rightarrow \text{AgNO}_3 + \text{NO} + \text{H}_2\text{O}$ je			
(A) 1, 2, 1, 1, 1.	(B) 2, 4, 2, 2, 2.	(C) 3, 6, 3, 3, 2.	(D) 3, 4, 3, 1, 2.
14	Vodný roztok, ktorý obsahuje iba jednu rozpustenú soľ, sme rozdelili do troch skúmaviek. Do 1. skúmavky sme pridali pár kvapiek roztoku sulfánu H_2S a roztok sa sfarbil načierno. Do 2. skúmavky sme pridali zriedenú kyselinu chlorovodíkovú HCl a vznikla biela zrazenina, ktorá po čase na svetle stmavla. Do 3. skúmavky sme pridali roztok chrómanu draselného K_2CrO_4 a vznikla hnedá zrazenina. Neznáma soľ je		
(A) AgNO_3 .	(B) NaNO_3 .	(C) CaSO_4 .	(D) CuSO_4 .
15	Ktorý z uvedených vodných roztokov solí má $\text{pH} > 7$?		
(A) KCl	(B) FeCl_2	(C) K_3PO_4	(D) $(\text{NH}_4)\text{NO}_3$
16	Kus lítia vložený do vody za normálnych podmienok kĺže po hladine. Ktorá z uvedených rovníc je príčinou tohto deja?		
(A) $2 \text{Li} (\text{l}) + 2 \text{H}_2\text{O}_2 (\text{l}) \rightarrow 2 \text{LiOH} (\text{aq}) + \text{H}_2 (\text{g}) + \text{O}_2 (\text{g})$			
(B) $2 \text{Li} (\text{s}) + 2 \text{H}_2\text{O} (\text{l}) \rightarrow 2 \text{LiOH} (\text{aq}) + \text{H}_2 (\text{g})$			
(C) $4 \text{Li} (\text{s}) + 2 \text{H}_2\text{O} (\text{g}) \rightarrow 4 \text{LiH} (\text{g}) + \text{O}_2 (\text{g})$			
(D) $\text{Li}_2 (\text{s}) + \text{H}_2 (\text{g}) \rightarrow 2 \text{LiH} (\text{s})$			
17	Po omietnutí stien maltou sme položili do miestnosti kovové koše s horiacim uhlím. Ktorá z uvedených rovníc popisuje reakciu na omietnutých stenách?		
(A) $\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$			
(B) $\text{CaSO}_3 \cdot 2 \text{H}_2\text{O} \rightarrow 2 (\text{CaSO}_4 \cdot 1/2\text{H}_2\text{O}) + 3 \text{H}_2\text{O}$			
(C) $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2$			
(D) $\text{Ca}(\text{OH})_2 + \text{CO}_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O}$			

18 Aký typ hybridizácie orbitalov atómu uhlíka je v molekule metánu?

- (A) sp (B) sp^2 (C) sp^3 (D) sp^2d

19 Rámčekový diagram na obrázku vyjadruje elektrónovú konfiguráciu valenčnej vrstvy

- (A) základného stavu atómu síry.
 (B) základného stavu atómu kyslíka.
 (C) excitovaného stavu atómu kyslíka.
 (D) excitovaného stavu atómu síry.

20 Farebnosť iónov d prvkov je spôsobená ľahkým prechodom d elektrónov atómu medzi energeticky blízkymi stavmi. Ktorý z uvedených iónov je bezfarebný?

- (A) Sc^{+III} (B) Fe^{+III} (C) Mn^{+IV} (D) Cr^{+III}

21 Ktorá z častíc Ne , Na^+ , Cl^- , Al^{+III} nemá rovnakú elektrónovú konfiguráciu ako zvyšné tri?

- (A) Cl^- (B) Al^{+III} (C) Ne (D) Na^+

22 Ktorá z uvedených zmesí obsahuje iba častice s protónovými číslami 8 a s nukleónovými číslami 16, 17 a 18?

- (A) Zmes izotopov chlóru.   (B) Zmes prvkov síry, chlóru a argónu.
 (C) Zmes izotopov kyslíka.   (D) Zmes jadier atómov síry, chlóru, argónu.

23 Chemické vlastnosti prvkov sú periodickou funkciou

- (A) atómovej hmotnostnej konštanty.   (B) ich relatívnej atómovej hmotnosti.
 (C) objemu jedného molu atómov.   (D) ich protónového čísla.

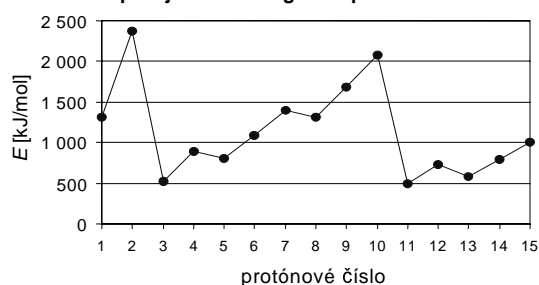
24 Ktoré z uvedených tvrdení o prvkoch fosfor a síra je nepravdivé?

- (A) Patria medzi nekovové p prvky.
 (B) Tvoria oxidy, ktoré majú zásadité vlastnosti.
 (C) Valenčné orbitály nemajú úplne zaplnené elektrónmi.
 (D) Obidva prvky sa vyskytujú vo viacerých alotropických modifikáciách.

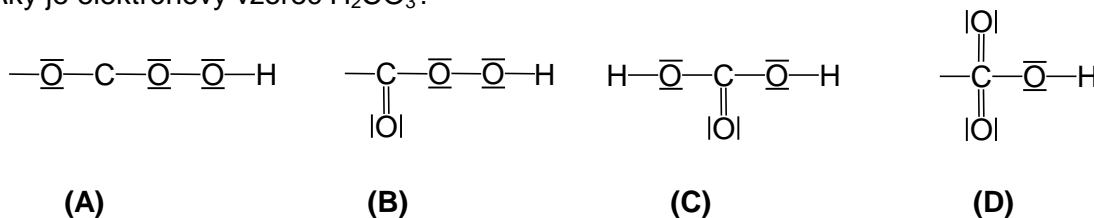
25 V ktorej z možností sú prvky usporiadané podľa rastúcej prvej ionizačnej energie E ?

- (A) F, Ne, O
 (B) O, F, Ne
 (C) F, O, Ne
 (D) Ne, O, F

Závislosť prvej ioniz. energie od protónového čísla

26 Aký je elektrónový vzorec H_2CO_3 ?

27 Vznik amoniaku popisuje chemická rovnica $\text{N}_2 + 3 \text{H}_2 \rightarrow 2 \text{NH}_3$. V dôsledku zvýšenia tlaku rovnovážnej zmesi sa

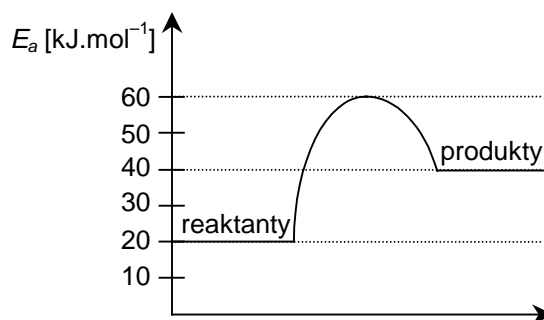
- (A) zmenší rovnovážna koncentrácia NH_3 .   (B) zväčší rovnovážna koncentrácia N_2 .
 (C) nezmení rovnovážna koncentrácia N_2 .   (D) zväčší rovnovážna koncentrácia NH_3 .

28 V časovom intervale 20 sekúnd sa zmenila koncentrácia produktu z $0,20 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$ na hodnotu $0,60 \text{ mol}\cdot\text{dm}^{-3}$. Aká bola rýchlosť tejto chemickej reakcie?

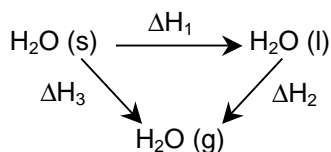
- (A) $0,02 \text{ mol}\cdot\text{dm}^3\cdot\text{s}^{-1}$ (B) $0,1 \text{ mol}\cdot\text{dm}^3\cdot\text{s}^{-1}$
 (C) $0,2 \text{ mol}\cdot\text{dm}^3\cdot\text{s}^{-1}$ (D) $8 \text{ mol}\cdot\text{dm}^3\cdot\text{s}^{-1}$

29 Graf na obrázku vyjadruje zmeny energie reakčného systému počas priebehu reakcie. Pre zmenu entalpie ΔH a aktivačnú energiu reakcie E_a platí

- (A) $\Delta H = 20 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$, $E_a = 40 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$.
 (B) $\Delta H = 20 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$, $E_a = 20 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$.
 (C) $\Delta H = -20 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$, $E_a = 40 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$.
 (D) $\Delta H = -20 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$, $E_a = 20 \text{ kJ}\cdot\text{mol}^{-1}$.

30 Pre skupenské stavy vody platí schéma

Znamená, že reakcia $\text{H}_2\text{O (s)} \rightarrow \text{H}_2\text{O (g)}$ prebieha priamo alebo cez stav $\text{H}_2\text{O (l)}$. Potom určite platí

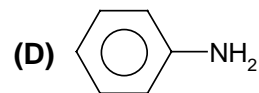
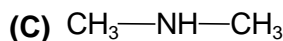
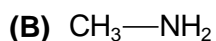
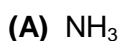
- (A) $\Delta H_1 = \Delta H_2 + \Delta H_3$.   (B) $\Delta H_3 = \Delta H_1 - \Delta H_2$.
 (C) $\Delta H_3 = \Delta H_1 + \Delta H_2$.   (D) $\Delta H_2 = \Delta H_1 + \Delta H_3$.

31 Pri ktorom z uvedených dejov dochádza k zväčšeniu neusporiadanosti sústavy?

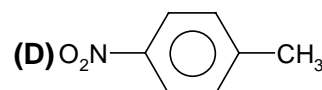
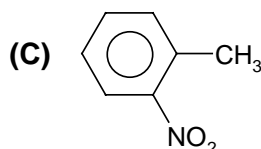
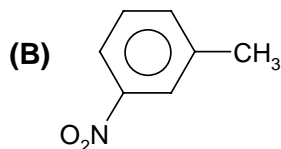
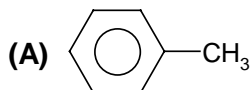
- (A) $\text{AgNO}_3 (\text{aq}) + \text{KCl} (\text{aq}) \rightarrow \text{AgCl} (\text{s}) + \text{KNO}_3 (\text{aq})$
 (B) $\text{CaCO}_3 (\text{s}) \rightarrow \text{CaO} (\text{s}) + \text{CO}_2 (\text{g})$
 (C) $\text{C} (\text{s, grafit}) \rightarrow \text{C} (\text{s, diamant})$
 (D) $\text{H}_2\text{O} (\text{l}) \rightarrow \text{H}_2\text{O} (\text{s})$

32	Tuhá látka je veľmi málo rozpustná vo vode, nevedie elektrický prúd a pri zahrievaní pri atmosférickom tlaku sa netaví, ale sublimuje. Potom častice v tejto látke tvoria		
(A) iónový kryštál chloridu draselného.	(B) kovalentný kryštál diamantu.		
(C) molekulový kryštál jódu.	(D) kovový kryštál medi.		
33	Koľko najviac existuje izomérnych uhľovodíkov s molekulovým vzorcom C_4H_8 ?		
(A) 3	(B) 5	(C) 7	(D) 10
34	Uhľovodík so vzorcom	má názov	
$ \begin{array}{ccccccc} & & & CH_3 & & & \\ & & & & & & \\ CH_3 & - & C & = & C & - & C & = & CH_2 \\ & & & & & & & & \\ & & CH_2 & & CH_3 & & & & \\ & & & & & & & & \\ & & CH_3 & & & & & & \end{array} $			
(A) 2,3,4-trimetyl-hexán-1,3-diol.	(B) 2,3-dimetyl-pentán-1,3-diol.		
(C) 2,3,4-trimetyl-hexán-1,3-dién.	(D) 2,3-dimetyl-pentán-1,3-dién.		
35	Ktorá z uvedených látok <u>ner</u> ea <u>gu</u> je za normálnych podmienok s manganistanom draselným?		
(A) cyklohexén	(B) acetylén	(C) etylén	(D) etán
36	Ktorý monomér tvorí makromolekulu PVC?		
(A) propylén	(B) etylén	(C) styrén	(D) vinylchlorid
37	Významnou adičnou reakciou prírodného kaučuku je jeho reakcia so sírou za vzniku sieťovanej štruktúry. Tento proces nazývame		
(A) polymerizácia.	(B) vulkanizácia.	(C) kondenzácia.	(D) krakovanie.
38	Aký vzorec má kyselina octová?		
(A) CH_3-CH_2-OH	(B) CH_3-COH	(C) CH_3-COOH	(D) $CH_3-CO-CH_3$
39	Reakciou benzénu s kyselinou sírovou vzniká benzénsulfónová kyselina. Táto reakcia má charakter		
(A) elektrofilnej substitúcie.	(B) elektrofilnej adície.		
(C) radikálovej adície.	(D) hydrogenačnej substitúcie.		
40	Oxidáciou ktorého z uvedených alkoholov vzniká acetón?		
(A) butanol	(B) propán-2-ol	(C) propán-1-ol	(D) etanol
41	Aký typ reakcie predstavuje reakčná schéma $CH_3-CH_2-OH \xrightarrow{H_2SO_4} CH_2=CH_2$?		
(A) Prešmyk.	(B) Radikálovú adíciu.		
(C) Nukleofilnú substitúciu.	(D) Elimináciu.		

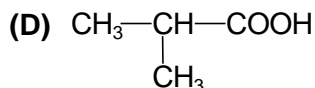
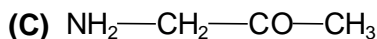
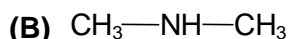
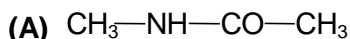
42 Ktorá z nasledujúcich zlúčenín má vo vodnom roztoku najväčšie zásadité vlastnosti?

43 V ktorej z možností je vzorec hlavného produktu katalyzovanej reakcie chlórmetánu s nitrobenzénom?

44 Ktorá z uvedených molekúl obsahuje peptidovú väzbu?

45 Potraviny je potrebné uskladňovať v chladničke a v mrazničke preto, lebo v chlade sa

(A) znižuje množstvo enzýmov.

(B) zvyšuje aktivita enzýmov.

(C) zvyšuje množstvo enzýmov.

(D) znižuje aktivita enzýmov.

46 Z ktorých látok sa v rastlinných bunkách syntetizujú sacharidy?

(A) Z CO_2 a z HCOOH .(B) Z CO a z HCOOH .(C) Z CO_2 a z H_2O .(D) Z CO a z H_2O .

47 Medzi funkčné skupiny cukrov patria karbonylová skupina a hydroxylové skupiny. Ktorá látka vzniká ako produkt esterifikácie monosacharidov?

(A) D-glucitol

(B) 2-deoxy-D-ribóza

(C) kyselina D-glukonová

(D) glukóza-6-fosfát

48 Čo majú spoločné štruktúry molekúl DNA a RNA?

(A) N-glykozidovú väzbu.

(B) Počet polynukleotidových reťazcov.

(C) Dusíkatú bázu tymín.

(D) Sacharid ribózu.

49 Nukleotidy v RNA neobsahujú

(A) adenín.

(B) tymín.

(C) guanín.

(D) cytozín.

50 Štiepenie škrobu na glukózu katalyzujú enzýmy zo skupiny

(A) hydroláz.

(B) transferáz.

(C) lyáz.

(D) ligáz.